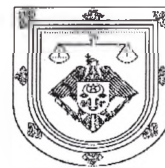

CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-501 e-mail: aparat@csp.md

29 noiembrie 2024 nr.1-1p/24- 2556

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU
Ministră a Justiției

*Ref. proiect de lege pentru modificarea
Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură*

Stimată doamnă,

Alăturat, vă transmitem Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, elaborat de către Consiliul Superior al Procurorilor, care vine să îmbunătățească cadrulul normativ ce reglementează accesarea în funcția de procuror, statutul procurorilor și al inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor, funcționalitatea Inspecției procurorilor și, respectiv, procedura disciplinară și modalitatea examinării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de procurori.

Complimentar, ținem să atragem atenția că potrivit textului celui de-al treilea Raport interimar de conformitate a Republicii Moldova, adoptat în cadrul celei de-a 98-a reuniune plenară a GRECO în cadrul procesului de evaluare a Republicii Moldova (privind prevenirea corupției în rândurile parlamentarilor, judecătorilor și procurorilor), unde au fost evaluate progresele înregistrate în implementarea recomandărilor restante de la cel de-al doilea Raport interimar de conformitate, cu menirea să ofere o evaluare generală a nivelului de conformitate de către Moldova cu recomandările GRECO, se reliefează constatarea aferent recomandării xv în care se menționează că nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește componența Consiliului Superior al Procurorilor, întrucât președintele Consiliului Superior al Magistraturii va continua să fie membru de drept.

Anexă: potrivit textului, pe 21 file.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Dumitru OBADĂ

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____
din _____ 2024
Chişinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură**

Guvernul HOTĂRĂŞTE:

Se aprobă şi se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul justiţiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art.113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 20:

alineatul (3¹) se abrogă.

2. Articolul 22:

la alineatul (2), lit.d) textul „, cu excepția cazului în care persoana candidează la funcția de procuror în condițiile art. 20 alin.(3¹)” se exclude;

alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Procurorul în funcție care dorește un transfer poate fi înscris în Registru dacă până la depunerea cererii de înscriere în Registru a fost supus evaluării performanțelor. Procurorul care dorește o promovare poate fi înscris în Registru dacă în ultimii doi ani până la depunerea cererii de înscriere în Registru a fost supus evaluării performanțelor.”

la alineatul (5), cuvântul „secretariatul” se substituie cu cuvântul „aparatul”.

3. La **articolul 23**, alineatul (4¹) se abrogă.

4. La **articolul 24**, alineatul (6), cuvintele „La ședința următoare, ” se exclud.

5. **Articolul 25¹**, se completează cu alineatul (10¹) cu următorul cuprins: „Punctajul final obținut de candidat în concurs reprezintă media punctajul oferit de Comisia specială în cadrul etapei de preselecție și punctajul oferit de Consiliul Superior al Procurorilor în cadrul selecției.”.

6. La **articolul 35**, alineatul (4) textul „în privința cărora este pornită o procedură disciplinară sau” se exclude.

7. Articolul 39:

la alineatul (1) lit.c) se abrogă;

alineatul (4) se abrogă;

la alineatele (5) și (6), propoziția a doua, după cuvintele „de sancționare” se completează cu cuvântul „executorie”.

8. Articolul 40:

alineatele (4), (5) și (6) se abrogă;

alineatul (7) textul „alin.(3), (4) și (5)” se substituie cu textul „alin.(3)”.

9. Articolul 42 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Articolul 42.** Procedura disciplinară

Procedura disciplinară include următoarele etape:

- a) înregistrarea sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară la Inspecția procurorilor;
- b) verificarea prealabilă a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară;
- c) pornirea acțiunii disciplinare și verificarea în fond a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară;
- d) examinarea cauzei disciplinare de către Colegiul de disciplină și etică sau, după caz, de către Consiliul Superior al Procurorilor;
- e) adoptarea hotărârii pe cauza disciplinară.”

10. La articolul 43 alineatul (1), după litera c) se completează cu litera c¹) și c²) cu următorul cuprins:

c¹)Procurorul General și adjuncții acestuia;

c²) procurorii-șefi și adjuncții acestora;

la litera d), textul „, în urma controalelor efectuate” se exclude.

alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Sesizările care privesc aceeași faptă și același procuror, prin decizie, se conexează de inspectorul care a fost primul sesizat. Pot fi conexate și sesizările în care sunt redate fapte diferite comise de același procuror, precum și cele în care, deși se invocă abateri disciplinare săvârșite de mai mulți procurori, care derivă din aceeași cauză/faptă, iar conexarea este determinantă pentru aflarea adevărului.”

11. După articolul 43 se completează cu **articolul 43¹** cu următorul cuprins:

„**Articolul 43¹.** Înregistrarea și repartizarea sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

(1) Sesizarea se depune în scris, la aparatul Consiliului Superior al Procurorilor, se înregistrează și se transmite la Inspecția procurorilor în cel mult 3 zile lucrătoare de la recepționare. Procedura de depunere și conținutul sesizării se reglementează prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor

(2) Sesizarea înregistrată la subdiviziunea care asigură lucrările de secretariat ale Inspecției creează dosarul procedurii disciplinare și îl prezintă inspectorului-șef.

(3) Sesizarea se repartizează de către inspectorul-șef, în mod aleatoriu, cu respectarea principiului de imparțialitate.”

12. Articolul 44 se modifica și va avea următorul cuprins:

„**Articolul 44** Verificarea prealabilă a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

(1) Etapa verificării prealabile începe la data repartizării sesizării de către inspectorul-șef și se realizează într-un termen ce nu poate depăși 15 zile. La această etapă inspectorul analizează incidența circumstanțelor menționate în prezentul articol.

(2) Sesizările anonime sau cele ce conțin un limbaj necenzurat sau ofensator nu se examinează.

(3) Sesizarea ce nu corespunde condițiilor de formă și de conținut se restituie autorului printr-o decizie nesusceptibilă de atac, indicând asupra neajunsurilor stabilite și asupra dreptului de a depune o nouă sesizare.

(4) Sesizarea în care sunt invocate fapte ce nu fac referință la abateri disciplinare, a expirat termenul de prescripție prevăzut la art. 40 alin. (1) sau (2), precum și sesizarea depusă în mod repetat fără a aduce noi probe, se respinge, prin decizie, ca inadmisibil.

(5) Sesizarea Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu art.43 alin.(1) lit.e), nu poate fi considerată inadmisibilă chiar dacă a expirat termenul de prescripție prevăzut la art. 40 alin. (2).

(6) Se suspendă, prin decizie, verificarea sesizării depuse în condițiile articolului 34 alin. (4), dacă prin aceasta sunt invocate aceleași fapte care constituie și obiectul investigării în cadrul urmăririi penale. Concomitent cu suspendarea verificării se suspendă termenele procedurii disciplinare și cele de prescripție de tragere la răspundere disciplinară. La rămânerea definitivă a hotărârii în cauza penală, inspectorul reia verificarea procedurii disciplinare și termenele de prescripție a răspunderii disciplinare.

(7) Decizia inspectorului adoptată în condițiile alineatelor (4)-(6) poate fi contestată de autorul sesizării și procurorul vizat în sesizare, în termen de 10 zile lucrătoare, la Colegiul de disciplină și etică.

(8) Contestația depusă potrivit alineatului (7) se examinează de Colegiul de disciplină și etică în procedură scrisă. Inspecția procurorilor va pune la dispoziție materialele verificării prealabile a sesizării.

(9) În rezultatul examinării contestației, prin hotărâre irevocabilă, Colegiul de disciplină și etică adoptă una dintre următoarele soluții:

- 1) respinge contestația, menținând decizia atacată;
- 2) admite contestația, anulează decizia și restituie materialele prezentate Inspecției procurorilor, pentru verificări suplimentare

13. Articolul 45 se abrogă.

14. Articolul 46 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Articolul 46 Pornirea acțiunii disciplinare și verificarea în fond a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

(1) Verificarea în fond a sesizării reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate procurorului și consecințele acestora, circumstanțele în care acestea au fost comise, precum și orice alte informații concludente din care să se poată deduce existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.

(2) Dacă la etapa verificării prealabile a sesizării, inspectorul constată aparență de indicii de abatere disciplinară, prin decizie, pornește acțiunea disciplinară, informând despre aceasta procurorul ale cărui fapte urmează a fi verificate.

(3) În procesul de verificare a sesizării, inspectorul este obligat:

a) să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare;

b) să solicite opinia scrisă a procurorului vizat în sesizare cu privire la circumstanțele invocate;

c) să întocmească dosarul cauzei disciplinare, care va include sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, toate materialele și alte informații obținute în urma verificării.

(4) În procesul de verificare a sesizării, inspectorul are dreptul:

a) să facă copii de pe documentele relevante, inclusiv din dosarele la examinarea cărora se afirmă că au fost comise faptele descrise în sesizare;

b) să solicite alte informații necesare de la conducătorul procurorului vizat în sesizare, precum și de la alte autorități publice, persoane cu funcții de răspundere sau persoane private;

c) să solicite, în caz de necesitate, de la persoana care a depus sesizarea explicații verbale și scrise, precum și alte informații suplimentare legate de faptele invocate în sesizare;

d) să întreprindă alte măsuri necesare pentru verificarea sesizării.

15. Articolul 47 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Articolul 47.** Termenele de verificare în fond a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

(1) Verificarea în fond a sesizării se efectuează în termen de până la 45 de zile de la data adoptării deciziei de pornire a acțiunii disciplinare.

(2) Inspectorul poate dispune prelungirea termenului de efectuare a verificării în fond cu cel mult 20 zile dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului, informând cu privire la acest fapt pe procurorul vizat și autorul sesizării.”

16. La articolul 48:

alineatul (1), se completează cu literele f-l) cu următorul cuprins:

f) să facă cerere de recuzare a inspectorului căruia i-a fost repartizată sesizarea pentru verificare

g) să cunoască numele și prenumele inspectorului care va verifica sesizarea;

h) să înainteze inspectorului și/sau inspectorului-șef cerere de recuzare

i) să adreseze inspectorului cereri de administrare a probelor

j) h) să ia cunoștință de materialele controlului după finalizarea investigației

k) disciplinare și, la cerere, să i se prezinte copii ale actelor de cercetare efectuate;

l) să depună referință”;

17. Articolul 49:

în titlu și în alineatul (1) după cuvântul „sesizării” se completează cu cuvintele „în fond”;

la alineatul (1) litera a) și la alineatul (4), cuvântul „încetare” se substituie cu cuvântul „clasare”;

după alineatul (1¹) se completează cu alineatele(1²) și (1³), cu următorul cuprins:

„(1²) Dacă în rezultatul verificării în fond a unei sesizări, se impun soluții diferite în raport cu capetele de abatere disciplinară invocate de autorul sesizării, Inspecția procurorilor va adopta decizii separate.”

(1³) În oricare dintre situațiile prevăzute la alin.(1), decizia sau, după caz, și raportul inspectorului, în termen de 1 zile lucrătoare de la data emiterii, se aduc la cunoștința autorului sesizării și procurorului vizat în sesizarea disciplinară în scris sau, după caz, în format electronic. Persoanelor menționate, la cerere, li se acordă acces pentru a face cunoștință cu piesele dosarului disciplinar, inclusiv copii de pe acesta.”

la alineatul (2) textul „și se aduce la cunoștința autorului sesizării în scris sau, la solicitare, în format electronic”, se exclude;

la alineatul (3) textul „la propunerea Colegiului de disciplină și etică” se exclude;

la alineatul (4) după cuvântul „autorul” se completează cu textul „sau/și de procurorul vizat”.

18. La **articolul 50**, alineatul (8) textul „sau cea împotriva căreia a fost depusă sesizarea” se exclude.

19. **Articolul 51:**

la alineatul alineatul (1):

la litera b), cuvântul „sistarea” se substituie cu cuvântul „încetarea”;

litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) privind constatarea abaterii disciplinare și aplicarea sancțiunii disciplinare, cu mențiunea că sancțiunea nu urmează a fi pusă în executare, în cazul în care procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară”;

la litera d), cuvântul „încetarea” se substituie cu cuvântul „clasarea”;

alineatul (2) se abrogă.

la alineatul (3) se completează cu enunțul „Opinia separată se anunță concomitent cu pronunțarea hotărârii.”;

la alineatul (4), textul „și de membrii Colegiului de disciplină și etică care au participat la examinarea cauzei” se exclude.

20. **Articolul 54:**

alineatul (1¹) se completează cu textul „constituind accederea într-o funcție superioară de procuror în Procuratura Generală sau procuror în procuratura specializată, precum și numirea în funcția de procuror-șef și adjunct al procurorului-șef.”

alineatul (4) prima propoziție, după cuvintele „Consiliului Superior al Procurorilor”, se completează cu cuvintele „al Inspecției procurorilor”, iar după cuvintele „de până la 4 ani”, se completează cu cuvintele „, dacă legea nu prevede altfel.”.

21. **Articolul 58** alineatul (1), la litera d), cuvântul „îrevocabilă” se substituie cu cuvântul-„definitivă”;

22. **Articolul 70** alineatul (1) se completează cu lit. t¹) cu următorul cuprins: „sesizează Curtea Constituțională în condițiile legii”;

23. Articolul 72 se modifică și va avea următorul cuprins:

„**Articolul 72.** Atribuțiile președintelui Consiliului Superior al Procurorilor
Președintele Consiliului Superior al Procurorilor are următoarele atribuții:

- a) reprezintă Consiliul în relațiile interne și cele internaționale și coordonează activitatea acestuia;
- b) delegă membrii Consiliului Superior al Procurorilor cu activitatea de bază în Consiliu, membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și inspectorii din Inspekția procurorilor pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire;
- c) coordonează activitatea Consiliului și repartizează, după caz, materialele aflate pe rolul Consiliului, desemnând membri raportori pentru prezentarea acestora;
- d) coordonează și aprobă proiectul agendei ședinței Consiliului;
- e) convoacă și prezidează ședințele Consiliului;
- f) semnează actele emise de Consiliu;
- g) convoacă, după caz, Adunarea Generală a Procurorilor și deschide ședința acesteia;
- h) convoacă și prezidează prima ședință a Colegiilor din subordinea Consiliului;
- i) prezintă Adunării Generale a Procurorilor raportul anual de activitate al Consiliului;
- j) numește, promovează, transferă și eliberează din funcții pe angajații aparatului Consiliului, le aplică măsuri de încurajare și sancțiuni disciplinare;
- k) semnează acele administrative individuale în privința membrilor colegiilor din subordinea sa și inspectorilor/inspectorului-șef din Inspekția procurorilor;
- l) organizează și implementează sistemul de management financiar și control intern a Consiliului;
- m) administrează bugetul și patrimoniul public aflat în gestiunea Consiliului;
- n) desemnează membri pentru desfășurarea audiențelor;
- o) soluționează cererile de recuzare în privința inspectorului-șef și declarațiile de abținere ale acestuia;
- p) repartizează spre examinare adresările cetățenilor și ale procurorilor privind chestiunile date în competența sa;
- q) în perioada dintre ședințele Consiliului emite dispoziții privind cumulul funcției de procuror cu activitatea didactică și științifică, care ulterior sunt aprobate în ședința plenului Consiliului”;
- r) în perioada dintre ședințele Consiliului emite dispoziții privind desemnarea unui inspector care asigură interimatul funcției de inspector-șef, care ulterior sunt aprobate în ședința plenului Consiliului;
- s) în cazul imposibilității convocării Consiliului în ședință extraordinară, decide asupra menținerii sau încetării suspendării din funcție a Procurorului General în condițiile art.55¹ alin.(1) din Legea nr.3/2016;
- t) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.”

24. La articolul 75 alineatul (2) textul „precum și timp de 6 luni după încetarea acestuia” se exclude;

25. La articolul 77 alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor sânt motivate, sânt semnate de președintele ședinței olograf sau, după caz, prin aplicarea semnăturii electronice și se publică, în termen de 10 zile lucrătoare de la data pronunțării, pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor. Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor sunt ~~execuții~~ definitive la data pronunțării.”

26. La **articolul 85** alineatul (1) cuvântul „emiterii” se substituie cu cuvântul „pronunțării”.

27. La **articolul 87**, alineatul (2), cuvântul „secretariatul” se substituie cu cuvântul „aparatul”.

28. La **articolul 89** alineatul (1) litera a) devine litera a¹) și se completează cu litera a) cu următorul cuprins:

„a) examinează contestații împotriva deciziilor Inspecției procurorilor adoptate în procedură de verificare prealabilă;”

29. La **articolul 89**¹

alineatul (5) se abrogă;

se completează cu alineatul (11¹) cu următorul cuprins:

(11¹) Evaluarea performanțelor inspectorilor se desfășoară în două forme:

a) evaluarea periodică;

b) evaluarea extraordinară.

aliniatul (12) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(12) Activitatea inspectorului este supusă evaluării o dată la doi ani de către Consiliul Superior al Procurorilor. Performanțele inspectorului numit în funcție pot fi evaluate după primul an de activitate. Inspectorul poate fi supus evaluării performanțelor în mod extraordinar în cazul în care este vizat într-o procedură disciplinară. Procedura, criteriile și calificativele de evaluare sunt stabilite prin regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor. Inspectorul evaluat negativ se eliberează din funcție în baza hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor.”

Art. II. - Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Lucrările efectuate în cadrul procedurilor disciplinare până la data intrării în vigoare a prezentei legi rămân valabile.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură a fost elaborat de către Consiliul Superior al Procurorilor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Inițierea elaborării proiectului de lege derivă din necesitatea îmbunătățirii cadrului normativ ce reglementează accesarea în funcția de procuror, statutul procurorilor și al inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor, funcționalitatea Inspecției procurorilor și, respectiv, procedura disciplinară și modalitatea examinării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de procurori.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<i>Accederea în funcția de procuror</i> În prezent, Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură reglementează trei modalități de accesare în funcția de procuror. Prima modalitate se referă la absolvirea cursurilor de formare inițială a procurorilor în cadrul Institutului Național al Justiției obligatoriu cu media generală de absolvire egală cu sau mai mare de 8,00, care presupune etape riguroase și proceduri stricte reglementate corespunzător în cadrul unei instituții specializate, create în scopul formării inițiale și continue a actorilor care activează în sectorul justiției și, inclusiv, al candidaților la funcția de procuror. Cea de a doua modalitate vizează obținerea cumulativă a vechimii speciale de 5 ani (<i>și anume în funcțiile de procuror sau judecător în instanțele judecătorești naționale sau internaționale, de ofițer de urmărire penală, de avocat, de Avocat al Poporului, de consultant al procurorului, de asistent judiciar în instanța de judecată, de asemenea în funcțiile de specialitate juridică din aparatul Curții Constituționale, al Consiliului Superior al Procurorilor, al Consiliului Superior al Magistraturii, al Ministerului Justiției, al Ministerului Afacerilor Interne, al Centrului Național Anticorupție, al Serviciului Vamal sau în funcția de profesor titular de drept în instituțiile de învățământ superior acreditate</i>) și a condiționalității susținerii examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției cu nota medie egală cu sau mai mare de 8,00. A treia modalitate de accesare în funcția de procuror presupune obținerea unei vechimi speciale de 10 ani în funcția de procuror, judecător sau avocat, cu condiția că încetarea funcției a survenit din motive neimputabile. În acest caz, persoana poate candida fără susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției. În aceste circumstanțe legale, având în vedere locul și rolul Procuraturii în ierarhia organelor statale, nivelul de reglementare, statutul funcției de procuror, precum și importanța acesteia la înfăptuirea justiției, constatăm că primele două modalități de accesare în funcția de referință se justifică din perspectiva respectării principiilor obiectivității, transparenței, meritocrației și asigurării independenței

justiției, precum și exigenței înalte a tuturor etapelor implicite și imparțialității celor angajați în procesul complex de ocupare a funcției de procuror.

Pe când, cea de-a treia modalitate de intrare în profesia de procuror nu-și legitimează existența în virtutea caracterului simplist al procedurii, în lipsa filtrelor corespunzătoare și lărgirii nejustificate a bazinului de recrutare a candidaților la această funcție. Or, la data întocmirii prezentei note în Registrul candidaților la funcția de procuror sunt înscriși peste 100 de aspiranți, dintre care 70 de absolvenți ai Institutului Național al Justiției și, respectiv, 36 de candidați în temeiul vechimii în muncă de 5 ani.

Menționăm că din data introducerii celei de-a treia căi de acces în funcția de procuror, adică de la 24.07.2020¹ și până la 01.11.2024 Consiliul Superior al Procurorilor a anunțat concursuri pentru ocuparea a 7 funcții vacante de procurori între candidații cu vechimea de 10 ani, în rezultatul cărora au fost efectiv numiți pe post 6 procurori. Numărul scăzut/infim al procurorilor angajați prin intermediul acestei modalități în comparație cu celelalte categorii reglementate de lege, raportat la capacitatea reală de absorbție a sistemului a procurorilor noi numiți în funcție, demonstrează cu elocvență inoportunitatea păstrării posibilității ocupării funcției de procuror prin intermediul deținerii vechimii de 10 ani.

Mai mult, argumentele din nota informativă invocate în favoarea introducerii alin.(3¹) la art.20 din Legea nr.3/2016, vizau în principal ineficiența, birocratizarea modalității de accedere în funcția de procuror și respectiv, disproporționalitatea în raport cu modul de accedere în alte profesii juridice, în speță, cu cea de avocat.² Menționăm că actualitatea acestor raționamente s-a epuizat, or mecanismul de selecție a fost îmbunătățit prin adoptarea Legii nr.200/2023, iar vechimea în funcția de procuror nu mai acordă dreptul obținerii licenței de avocat fără susținerea examenului de calificare corespunzător, urmare a modificărilor legislative introduse prin Legea nr.13/2022 pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură.

Pentru o analiză obiectivă, remarcăm prevederile art.6 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, care reglementează doar două modalități de accedere în funcția de judecător: cea a absolvirii cursurilor de formare inițială a judecătorilor în cadrul Institutului Național al Justiției și, respectiv, cea a obținerii vechimii de 5 ani în funcții relevante (*judecător sau judecător-asistent al Curții Constituționale, judecător în instanțele internaționale, procuror, profesor de drept titular în instituțiile de învățământ superior acreditate, formator al Institutului Național al Justiției în domeniul dreptului, avocat, asistent judiciar sau grefier.*)

În consecință, ansamblul raționamentelor expuse, impune concluzia necesității excluderii posibilității accederii în funcția de procuror în temeiul vechimii în muncă de 10 ani, prin abrogarea alineatului (3¹) de la art.20 din Legea nr.3/2016.

Transferul procurorilor

În accepțiunea prevederilor art.19 alin.(2) coroborate cu cele din art.22 alin.(4) și cele din art.54 alin.(1) din Legea nr.3/2016, transferul procurorului presupune, în esență, o mobilitate funcțională realizată în vederea ocupării, prin concurs, a unei funcții de același nivel sau de nivel inferior, după cum urmează:

¹ Legea nr.145/2020 pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

² Proiect de modificare a Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură nr.326 din 15.07.2020
<file:///C:/Users/user/Downloads/326.2020.ro.PDF>

- a) de la funcția de procuror în procuratura teritorială în funcția de procuror în altă procuratură teritorială;
- b) de la funcția de procuror în procuratura specializată în funcția de procuror în altă procuratură specializată;
- c) de la funcția de procuror în subdiviziunea Procuraturii Generale în funcția de procuror în altă subdiviziune a Procuraturii Generale;
- d) de la funcția de procuror în subdiviziunea Procuraturii Generale în funcția de procuror în procuratura specializată;
- e) de la funcția de procuror în subdiviziunea Procuraturii Generale în funcția de procuror în procuratura teritorială;
- f) de la funcția de procuror în procuratura specializată în funcția de procuror în procuratura teritorială.

Pentru participarea la concursul realizat prin transfer, procurorul trebuie să întrunească condiția înscrierii în Registrul candidaților la funcția de procuror, lista procurorilor care solicită transferul. În cadrul concursului, candidatul urmează să fie supus procedurii de selecție realizată de Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, în baza fișei de evaluare corespunzătoare și să susțină interviu în fața Consiliului Superior al Procurorilor.

Suplimentar, procurorul care dorește un transfer poate fi înscris în Registru dacă în ultimii doi ani până la depunerea cererii de înscriere în Registru a fost supus evaluării performanțelor.

Astfel, în cazul realizării transferului, obligativitatea tuturor etapelor caracteristice unui concurs plenipotențiar pentru ocuparea unei funcții de procuror de execuție vacante, compromite de fapt acest exercițiu, or natura și esența acestuia presupune, *per se*, o procedură mai simplificată de ocupare a funcțiilor vacante de același nivel, sau nivel inferior, derulată între procurori, care deja dețin, cel puțin o funcție de același nivel în raport cu funcția anunțată în concurs.

Prin instituirea regulilor similare pentru realizarea unui concurs între candidați pentru numire pe post și realizarea unui transfer între procurori aflați deja în funcție, se creează o confuzie juridică între noțiunile în speță, care, în esență, prezintă unele similitudini, însă nu sunt identice.

Soluția propusă în proiect vine să simplifice una dintre etapele concursului pentru realizarea transferului, eliminând cerința deținerii unei evaluări a performanțelor profesionale efectuate în ultimii 2 ani și stabilind ca suficientă o evaluare ordinară valabilă, realizată în ultimii 5 ani. Această modificare are rolul de a accelera procesul de transfer, care este esențial pentru soluționarea promptă a vacanțelor din sistemul procuraturii. În schimb, menținerea cerinței de reevaluare frecventă împovărează procedurile de selecție, adaugă o sarcină administrativă suplimentară, generând întârzieri nejustificate și nesoluționarea promptă a transferurilor necesare pentru ocuparea funcțiilor vacante. Ajustarea intervalului de evaluare la 5 ani permite o utilizare mai eficientă a resurselor și sprijină ocuparea la timp a funcțiilor vacante.

Corelarea etapelor de preselecție și selecție în concursurile pentru funcțiile de procuror-șef al procuraturilor specializate.

Introducerea alineatului (10¹) la articolul 25¹ din Legea nr. 3/2016 este necesară pentru a asigura o evaluare echilibrată și echitabilă a candidaților pentru funcțiile de

procuror, evidențiind atât activitatea Comisiei speciale în etapa de preselecție, cât și cea a Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) în etapa de selecție.

În forma actuală a legii, punctajul acordat în etapa de preselecție de către Comisia specială nu are nicio importanță practică în procesul decizional final, ceea ce reduce semnificativ contribuția și impactul acestei etape.

Propunerea de a calcula punctajul final ca media dintre punctajul acordat de Comisia specială și cel oferit de CSP permite recunoașterea contribuției ambelor etape la procesul de selecție. Comisia specială este responsabilă pentru o evaluare detaliată, aplicată într-un cadru metodic și obiectiv, însă rezultatele muncii sale devin neglijabile dacă acestea nu sunt integrate în punctajul final. Amendamentele propuse vizează remedierea acestei situații, oferind un rol activ și semnificativ punctajului acordat de Comisie, ceea ce motivează și responsabilizează suplimentar membrii acesteia.

Prin această abordare, nu doar că se recunoaște activitatea Comisiei speciale, dar se și asigură o evaluare mai complexă și completă a candidaților. Integrarea punctajului din ambele etape într-un calcul matematic simplu și obiectiv reflectă în mod clar rezultatele procesului de preselecție și selecție, conferind un grad mai mare de legitimitate și transparență întregului mecanism. De asemenea, validarea acestui punctaj printr-o hotărâre a CSP oferă o garanție suplimentară asupra corectitudinii procesului și a deciziilor adoptate.

În esență, modificările propuse urmăresc să corecteze o lacună procedurală a legislației actuale, să ofere un echilibru real între cele două etape și să recunoască contribuția fiecărui actor implicat, în beneficiul unui proces de selecție profesionist, transparent și echitabil.

Sanctiunea disciplinară – reducerea salariului

Potrivit art.39 alin.(4) din Legea nr.3/2016, reducerea salariului reprezintă micșorarea salariului lunar cu 15%–30% pentru o perioadă cuprinsă între 3 luni și 1 an și se aplică cu începere din luna calendaristică ulterioară datei la care hotărârea privind cauza disciplinară a rămas irevocabilă.

Din spectrul sancțiunilor disciplinare pasibile de aplicat procurorilor care au fost găsiți vinovați de comiterea unei abateri disciplinare, reducerea salariului, din perspectiva caracterului pecuniar este sancțiunea, care este în măsură să afecteze unele principii ale procedurii disciplinare, trezind dubii serioase referitoare la respectarea independenței decizionale a procurorului, echității și proporționalității acesteia cu abaterea disciplinară comisă.

Concluzia în speță este susținută de jurisprudența Curții europene a drepturilor omului, care în practica sa constantă aplicată *mutatis mutandis* procurorilor a subliniat că *o astfel de sancțiune financiară poate avea un impact semnificativ asupra independenței judecătorului, generând o anxietate constantă cu privire la eventuale represalii sau sancțiuni. Această presiune poate afecta judecătorii în capacitatea lor de a lua decizii imparțiale, în conformitate cu legea.*³

Curtea europeană a reamintit că judecătorii trebuie să fie protejați de sancțiuni care pot afecta grav performanța și obiectivitatea lor. Sancțiunile financiare excesive, mai ales în contextul unor abateri de mică amploare, nu doar că sunt contraproductive, dar pot și să descurajeze judecătorii să își exercite funcția cu curaj

³ vezi cauza Fokina vs Rusia

și imparțialitate. Astfel, o atmosferă de frică și nesiguranță în rândul magistraților nu este favorabilă unui sistem judiciar sănătos și independent.

În final a fost menționată importanța protecției judecătorilor împotriva sancțiunilor disciplinare disproporționate, care pot submina nu doar independența individuală a acestora, ci și încrederea publicului în sistemul judiciar. În acest context, s-a reiterat că un sistem de justiție eficient necesită judecători care pot opera fără temeri de represalii, având garanții adecvate pentru a-și exercita funcțiile într-un mod liber și just. Aceasta este esențială pentru menținerea statului de drept și a democrației.

În practica altor state, sancțiunile disciplinare pecuniare aplicate judecătorilor sunt o realitate, dar modul în care acestea sunt implementate variază semnificativ de la o jurisdicție la alta, spre exemplu: în Germania, judecătorii pot fi supuși sancțiunilor disciplinare, inclusiv amenzilor, dar acestea sunt rareori utilizate, întrucât legislația germană pune un accent deosebit pe independența judecătorilor; în Italia, Consiliul Superior al Magistraturii are autoritatea de a aplica sancțiuni disciplinare, inclusiv amenzi, judecătorilor. Aceste sancțiuni sunt menite să asigure respectarea normelor de conduită și a independenței judecătorilor, dar pot genera, de asemenea, controverse privind echitatea și proporționalitatea.

În general, multe țări recunosc importanța protejării independenței judecătorilor și sunt conștiente că sancțiunile pecuniare pot avea un impact semnificativ asupra acestora. Din acest motiv, majoritatea sistemelor juridice au implementat măsuri care asigură o aplicare echitabilă și proporțională a sancțiunilor disciplinare, evitând astfel abuzurile și presiunea excesivă asupra magistraților.

Practica sancțiunilor pecuniare disciplinare aplicate magistraților în România încearcă să asigure echilibrul între independența justiției și responsabilitatea individuală, însă se confruntă cu provocări legate de coerență și percepție publică. Ajustările în cadrul normativ și aplicarea consistentă a sancțiunilor sunt elemente esențiale pentru consolidarea încrederii publice în justiție și pentru crearea unui mediu care să susțină integritatea profesională a magistraților.

Criticile referitoare la aplicarea sancțiunilor disciplinare pecuniare pentru magistrați în România se concentrează pe câteva aspecte principale, printre care se numără posibila influență asupra independenței justiției, percepția publică asupra imparțialității și transparenței sistemului disciplinar, precum și eficiența acestor sancțiuni în corectarea comportamentului profesional al magistraților.

Suplimentar, cu toate că în materie de răspundere disciplinară a procurorilor Legea nr.3/2016 este o lege specială în raport cu Codul muncii, totuși anume Codul rămâne a fi actul normativ, care stabilește nivelul minim al garanțiilor de muncă (art.11).

Din economia dispoziției art.206 alin.(3) din Codul muncii, se desprinde expres interdicția aplicării amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă.

În consecință, se impune necesitatea aducerii în concordanță a prevederilor Legii nr.3/2016 în raport cu cele din Codul muncii, prin excluderea sancțiunii reducerii a salariului.

Funcționalitatea Inspecției procurorilor

La data de 31.07.2023, prin Legea nr.200/2023 pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere*

disciplinară a procurorilor), a fost modificată, *inter alia*, Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, fiind vizat, inclusiv, transferul Inspecției procurorilor în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

Este important să consemnăm că profilul inspectorului din cadrul Inspecției procurorilor a constituit o preocupare deosebită pentru legiuitor la adoptarea prevederilor, care stabilesc noul statut al Inspecției procurorilor în calitate de organ care funcționează în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor cu autonomie funcțională. În viziunea autorilor Legii nr.200/2023, transferul Inspecției procurorilor din componența Procuraturii Generale va spori în mod semnificativ independența și obiectivitatea acestui organ în cadrul procedurii disciplinare.

Totodată, se notează că prevederile Legii nr.200/2023 în raport cu Inspecția procurorilor au intrat în vigoare de la 04.11.2023, /aceasta devenind funcțională abia în data de 09.09.2024⁴, urmare a adoptării Legii nr.226/2024 pentru modificarea unor acte normative (*aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul Național al Justiției*)⁵.

La distanță de aproximativ un an de la intrarea în vigoare a dispozițiilor legale referitoare la Inspecția procurorilor, cu toată diligența depusă, Consiliul Superior al Procurorilor a reușit inițierea a 7 concursuri publice⁶ (dintre care unul este în derulare), în vederea selectării inspectorilor în Inspecția procurorilor, precum și a inspectorului-șef, iar drept rezultat, au fost angajați doar 3 inspectori și inspectorul-șef (44% din statutul de personal). În asemenea circumstanțe factologice, se atestă o perioadă de nefuncționalitate a Inspecției procurorilor de 10 luni și, respectiv, doar aproximativ 2 luni de activitate efectivă pe domeniul disciplinar aflat în stagnare.

În pofida inițierii nemijlocite a activității Inspecției procurorilor, volumul necesar de desfășurat pe această platformă, sarcina de muncă per inspector, care rămâne a fi majorată, împreună cu deficitul cauzat de neocuparea celor 5 posturi vacante de inspectori, continuă să sporească nemulțumirile justițiabililor, ce au înaintat sesizări privind solicitarea verificării acțiunilor/inacțiunilor procurorilor din perspectivă disciplinară. Mai mult, caracterul autonom al Inspecției procurorilor, face ca competențele acesteia, să nu poată fi arogate altor instituții.

O soluție viabilă pentru a combate reticența potențialilor candidați, dar și pentru a dinamiza procesul de angajare a inspectorilor este lărgirea bazinului de recrutare a persoanelor care doresc să aspire la funcția în speță prin oferirea posibilității procurorilor în funcție de a participa la concursurile organizate de Consiliul Superior al Procurorilor în acest sens, iar în caz de desemnare în calitate de câștigător, să fie detașați din funcție pentru exercitarea mandatului de inspector.

În susținerea soluției propuse este invocat statutul identic al funcției de procuror și cea de inspector, or ambele funcții în speță se circumscriu Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, regăsindu-se în lista funcțiilor de demnitate publică.

În accepțiunea art.89¹ alin.(8) din Legea nr.3/2016, în exercițiul atribuțiilor sale, inspectorii beneficiază de garanțiile de independență și inviolabilitate similare cu cele ale procurorilor. Deci, față de inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor se aplică aceleași standarde ca față de procurori, menite să asigure independența și

⁴ Decizia din 06.09.2024 cu privire la constatarea funcționalității Inspecției procurorilor, reluarea procedurilor disciplinare și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară <https://esp.md/sites/default/files/inline-files/Decizie%201P%20din%2006.09.2024.pdf>

⁵ art.X

⁶ Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-175/2023 din 23.10.2023, nr.1-64/2024 din 22.02.2024, nr.1-89/2024 din 14.03.2024, nr.1-119/2024 din 08.05.2024, nr.1-204/2024 din 08.07.2024, nr.1-307/2024 din 26.09.2024

inviolabilitatea acestora. Este de notorietate că procedura de numire, de suspendare și eliberare din funcție, implicit și condițiile de accedere în aceasta, fac parte din instrumentele legale care au scopul asigurării independenței statutului acestei funcții.

Mai mult, drept o consecință a asimilării garanțiilor funcției de procuror este aplicarea incompatibilităților și interdicțiilor stabilite aferente statutului de procuror și pentru inspectori, astfel încât funcția de inspector este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, precum și cu alte activități remunerate sau neremunerate, cu excepția activității didactice sau științifice.

Potrivit recomandărilor de specialitate⁷, *recrutarea inspectorilor trebuie să îndeplinească aceleași standarde ca și în cazul procurorilor; [...] Or, tocmai procurorii ar trebui să fie principala bază de selecție având în vedere că ei cunosc cel mai bine activitatea ce urmează a fi evaluată. Chiar dacă regulamentul nu poate deroga de la lege, acesta este un aspect asupra căruia se poate reflecta în viitor când va fi reevaluată Legea procuraturii.*

Aplicarea institutului detașării procurorilor în funcția de inspector nu afectează nici într-un mod independența inspectorilor, garanție urmărită a fi asigurată prin transferarea Inspecției procurorilor din subordinea Procurorului General în cea a Consiliului Superior al Procurorilor. În acest sens, fiind invocată situația similară detașării din funcție a procurorilor în calitate de membri ai Consiliului Superior al Procurorilor, precum și ai Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor.

Colateral, ideea detașării procurorilor în Inspecția procurorilor nu este o noutate, acesta fiind mecanismul aplicabil în România, unde în cadrul Direcției de inspecție pentru judecători funcționează inspectori judiciari selectați din rândul judecătorilor, iar în cadrul Direcției de inspecție pentru procurori funcționează inspectori judiciari selectați din rândul procurorilor.⁸

Inspectorii judiciari sunt numiți în funcție de inspectorul-șef, în urma unui concurs organizat, cu sprijinul Institutului Național al Magistraturii, de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, în funcție de direcția de inspecție pentru care se organizează concursul. Pot participa la concurs judecătorii și procurorii în funcție care: a) au cel puțin grad de tribunal/parchet de pe lângă tribunal, au funcționat efectiv cel puțin la tribunal sau parchet de pe lângă tribunal și au o vechime în funcția de judecător, respectiv de procuror, în funcție de direcția pentru care candidează, de cel puțin 10 ani; b) nu au fost sancționați disciplinar, cu excepția cazurilor în care a intervenit radierea sancțiunii disciplinare, sau pentru încălcarea normelor Codului deontologic; c) au avut calificativul „foarte bine” la ultima evaluare.⁹

Astfel, prin instituirea detașării procurorilor din funcție în vederea exercitării mandatului de inspector se urmărește garantarea funcționalității Inspecției procurorilor, precum și fortificarea capacităților instituționale, prin asigurarea angajării în funcția de inspector a unor persoane cu o pregătire profesională înaltă, care cunosc specificul activității organizatorice a procuraturii și a activității procurorilor, elemente ce circumscriu garanției de independență și obiectivitate a acestui organ în cadrul procedurilor disciplinare.

⁷ Raportul de evaluare a proiectului de Regulament privind procedura de organizare și desfășurare a concursului pentru selectarea inspectorilor în cadrul Inspecției procurorilor elaborat de Consiliul Superior al Procurorilor cu suportul proiectului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”

<https://csp.md/sites/default/files/inline-files/RAPOR5T%20EVALUARE%20REGULAMENT%20ip.pdf>

⁸ Art.68 alin.(4) din Legea nr.305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii

⁹ Art.79 alin.(1) din Legea nr.305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii

Evaluarea performanțelor inspectorilor

Evaluarea performanțelor profesionale ale inspectorilor reprezintă procedura de personal prin care se determină nivelul de îndeplinire a obiectivelor de activitate și nivelul de manifestare a abilităților profesionale și a caracteristicilor comportamentale de către inspector, în vederea aprecierii rezultatelor obținute și identificării necesităților de dezvoltare profesională.

Procedura evaluării performanțelor profesionale ale inspectorilor este normată de dispozițiile art.89¹ alin.(12) din Legea nr.3/2016 și actele instituționale. Însă, din economia normei nu se pot deduce unele aspecte esențiale procedurii de referință.

In concreto, din perspectiva impactului major asupra carierei inspectorilor, legiuitorul a omis reglementarea formei extraordinare a evaluării performanțelor sale profesionale, precum și temeiului inițierii unei astfel de evaluări.

Autorul proiectului propune reglementarea evaluării extraordinare a performanțelor profesionale ale inspectorilor într-o manieră similară cu cea a procurorilor, ținând cont că atât procurorii, cât și inspectorii, beneficiază de aceleași garanții de independență și inviolabilitate.

Procedura disciplinară și modalitatea examinării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de procurori

Procedura disciplinară și modalitatea examinării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de procurori sunt reglementate prin dispozițiile articolelor 36-51 din Legea nr.3/2016.

Din activitățile pe dimensiunea răspunderii disciplinare a procurorilor realizate de Colegiul de disciplină și etică, precum și de Inspecția procurorilor, s-au evidențiat unele lacune legislative aferente:

- neclarității etapelor procedurii disciplinare – în prezent, procedura disciplinară începe de drept în momentul sesizării și include următoarele etape: depunerea sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară; verificarea sesizării de către Inspecția procurorilor; examinarea cauzei disciplinare de către Colegiul de disciplină și etică; adoptarea unei hotărâri pe cauza disciplinară. În acest registru normativ, se produce o confuzie juridică vizavi de momentul declanșării procedurii disciplinare, or potrivit reglementărilor în vigoare, pe axa temporală momentul începerii procedurii disciplinare coincide cu momentul înregistrării sesizării. Astfel, legiuitorul nu distinge etapa verificării prealabile a sesizării, care din punct de vedere a unei cercetări disciplinare veritabile, reprezintă un filtru important a verificării sesizării disciplinare înregistrate, fără a intra pe fondul acesteia și fără a afecta termenul, destul de limitat, stabilit pentru verificarea propriu-zisă a sesizării.

- omisiunii reglementării unor soluții adoptate privind sesizările disciplinare – la acest aspect, legea tace și nu reglementează posibilitatea contestării deciziei Inspecției procurorilor de respingere ca vădit neîntemeiată a unei sesizări, potrivit prevederilor art.44 alin.(2) din Legea nr.3/2016 și, respectiv, entitatea competentă în soluționarea contestației în speță, precum și deciziile legale, adoptate urmare a soluționării contestației depuse.

- ambiguității terminologiei utilizate la examinarea cauzei disciplinare – prin modul de reglementare a hotărârilor adoptate de Colegiul de disciplină și etică după examinarea cauzei disciplinare, creează premise pentru confundarea noțiunilor de „sistare”, „clasare” și, respectiv „încetare”, care, în esență, din perspectiva noțiunilor

juridice, sunt diferite, fiecare reprezentând anumite particularități, în dependență de temeiurile legale și efectele ce survin urmare a aplicării acestora.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În lumina constatărilor expuse, care denotă existența deficiențelor cu un impact asupra activității Consiliului Superior al Procurorilor și organelor din subordine sa, care sunt cauzate de un cadru normativ lacunar, prezentul proiect de lege de modificare a Legii nr.3/2016 propune remedierea acestora prin oferirea unor soluțiilor juridice optime

Astfel, principalele obiective urmărite la elaborarea prezentului proiect de lege constau în:

- fortificarea statutului procurorului;
- optimizarea/valorificarea etapelor (de preselecție și selecție) în concursurile pentru funcțiile de procuror-șef al procuraturilor specializate;
- asigurarea funcționalității Inspecției procurorilor prin aplicarea instituției detașării procurorului din funcție pentru exercitarea mandatului de inspector, precum și îmbunătățirea procedurii de evaluare a performanțelor inspectorilor;
- eficientizarea procedurii disciplinare și examinării sesizării cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de procurori;
- consolidarea rolului constituțional al Consiliului Superior al Procurorilor, clarificarea unor aspecte referitoare la hotărârile adoptate și atribuțiile președintelui Consiliului.

Amendamentele propuse pentru Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură vizează:

Fortificarea statutului procurorului prin:

- abrogarea alineatului (3¹) și, corespunzător a alineatului (4¹) din art.23, precum și excluderea textului de la alineatul (2), lit.d) din art.22 „, , cu excepția cazului în care persoana candidează la funcția de procuror în condițiile art. 20 alin.(3¹)” sunt necesare pentru eliminarea vechimii în muncă de 10 ani, în calitate de modalitate alternativă de accedere în funcția de procuror, dovedită a fi una ineficientă și inoportună.

- modificarea alineatului (4) de la art.22 în contextul simplificării realizării transferului procurorului, prin excluderea necesității la înscrierea în Registrul candidaților la funcția de procuror, lista pentru transfer, supunerii unei evaluări a performanțelor profesionale în ultimii 2 ani, cu stabilirea suficienței deținerii unei evaluări a performanțelor valabile, adică realizată în termen de 5 ani de până la data înscrierii în Registrul respectiv;

- excluderea de la art.35 alineatul (4) a textului „în privința căroră este pornită o procedură disciplinară sau” este necesară pentru a asigura respectarea principiului nevinovăției în cadrul răspunderii disciplinare a procurorilor:

- abrogarea lit.c) de la alineatul (1) art.39 presupune excluderea sancțiunii disciplinare sub forma reducerii salariului procurorului, pentru a alinia cadrul prevederile Legii nr.3/2016 la principiile cadrului normativ general.

Asigurarea funcționalității Inspecției procurorilor, prin:

- completarea articolului 54 alineatul (4) cu posibilitatea detașării procurorului în vederea exercitării mandatului de inspector în Inspecția procurorilor și, precizării

legale a duratei detașării, care în cazul Consiliului Superior al Procurorilor, Agentului guvernamental și Inspecției procurorilor, este realizat pentru un mandat care depășește termenul de 4 ani (*n.a. – mandatul membrului CSP este de 6 ani, de agent guvernamental este de 7 ani și, respectiv, de inspector în Inspecția procurorilor – 6 ani*). Soluția propusă vine să instituie o nouă modalitate de accedere în funcția de inspector, fără a substitui modalitatea cea deja în vigoare – concurs public cu bazin de recrutare „generos”, adică din rândul persoanelor cu o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 10 ani. Astfel, propunerea în speță constituie un remediu eficient pentru soluționarea deficienței potențialilor candidați calificați pentru funcția de inspector – criză acută cu care se confruntă în prezent Consiliul Superior al Procurorilor în organizarea concursurilor pentru ocuparea posturilor de referință în vederea demarării activității Inspecției procurorilor.

Mai mult, o soluție apropiată a fost considerată adecvată și oportună de legiuitor, care în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*declararea averii și intereselor personale*), înregistrat cu nr.156 din 28.05.2024¹⁰, pentru fortificarea statutului inspectorului de integritate a propus o *cvasi detașare* prin reglementarea posibilității ocupării funcțiilor vacante de inspector de integritate prin transfer, inclusiv a procurorilor și consultanților procurorilor din cadrul Procuraturii Generale, precum și a celor specializate.

- abrogarea alineatului (5) din art. 89¹ este imperioasă pentru punerea în aplicare a instituției detașării procurorilor în funcția de inspector în Inspecția procurorilor, or interdicția în vigoare privind participarea procurorilor în funcție la concursurile organizate de Consiliul Superior al Procurorilor pentru posturile de referință, constituie un impediment juridic ce ar face imposibilă implementarea soluției propuse de autorii proiectului;

- introducerea alineatului (11¹) la art.89¹ și redacția nouă a alineatului (12) vin să clarifice cele 2 forme ale evaluării performanțelor profesionale ale inspectorilor: periodică și cea extraordinară, într-o manieră similară cu cea aplicată procurorilor.

Eficientizarea procedurii disciplinare și examinării sesizării cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare de către Inspecție procurorilor, prin:

- amendamentele la art.40 - acestea sunt necesare în contextul în care termenele stabilite în alin.(5) și (6) de examinare a proceduri disciplinare în privința procurorului în cazul depunerii cererii de demisie, nu sunt reale și prezintă dificultăți majore de respectare în practică.

- modificările propuse pentru articolele 42 și 44 și 89 alin.(1) lit.a) se referă la „legalizarea” procedurii de verificare prealabilă realizată de către inspectori în cadrul examinării sesizării cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de procurori și reglementează dreptul autorului sesizării și procurorului vizat în sesizare de a contesta decizia Inspecției procurorilor de respingere ca inadmisibilă a unei sesizări, la Colegiul de disciplină și etică, în vederea exercitării controlului judiciar, precum deciziile legale, adoptate urmare a soluționării contestației depuse, acestea având caracterul unor soluții irevocabile.

Textul prescris pentru art.44 alin.(6) vine să clarifice aspecte importante în cazul inițierii procedurii disciplinare concomitent cu începerea urmăririi penale în privința procurorului, prin prioritizarea investigației penale în virtutea caracterului grav și al repercusiunilor asupra carierei procurorului și suspendarea procedurii

¹⁰ [file:///C:/Users/User/Downloads/156.2024.ro%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/156.2024.ro%20(1).pdf)

disciplinare și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară. Punem în evidență că acest procedeu, va fi aplicabil exclusiv în situația în care conținutul sesizării disciplinare nu divaghează de la conținutul acuzației penale oficiale aduse procurorului. Subliniem că, acest exercițiu procedural funcționează în legislația României.

- introducerea art.43¹ și abrogarea art.45 aduce claritate vizavi de etapa înregistrării și repartizării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, considerată una importantă în cadrul derulării examinării procedurii disciplinare, în contextul stabilirii clare a curgerii termenelor înregistrării sesizării, care nu se circumscrie termenului general de examinare nemijlocită în fond a sesizării.

- prin modificarea art.46 se asigură reglementarea clară a etapei examinării în fond a sesizării, care demarează, prin decizia inspectorului de pornire a acțiunii disciplinare, urmare aparenței indicilor abaterii disciplinare, cu informarea corespunzătoare a părților.

- redacția propusă pentru art. 47 este necesară pentru mărirea termenului general de verificare a sesizării, or 30 de zile indicate expres și posibilitatea de prelungire cu 10 zile lucrătoare, sunt insuficiente pentru efectuarea unei investigații multilaterale și elucidarea tuturor aspectelor comiterii unei abateri disciplinare. Exemplu de practică pozitivă în acest sens prin stabilirea unor termene „generoase” este Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție¹¹ din România, potrivit căruia verificarea prealabilă se efectuează în cel mult 45 de zile, cu posibilitatea prelungirii cu încă cel mult 45 de zile, iar cercetarea disciplinară se realizează în cel mult 60 de zile, cu posibilitatea prelungirii cu încă cel mult 30 de zile. Deopotrivă, menționăm că și în cazul lucrărilor de inspecție în cadrul Inspecției judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, se operează cu termene mult extinse față de cele fixate pentru Inspecția procurorilor.

- propunerile pentru art.48 și art.49 alin.(1³) și alin.(2) urmăresc scopul clarificării prevederilor ce stabilesc drepturile atât ale procurorului vizat într-o procedură disciplinară, cât și ale participanților, de a face cunoștință cu materialele cauzei disciplinare.

- modificările gândite pentru art.49 alin.(1) și alin.(4) și art.51 alin.(1) lit.b) și lit.d) sunt stringente pentru a elucida natura deciziei adoptate de inspector după finalizarea verificării sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară: de încetare, de clasare și de sistare, luând în considerație temeiurile și consecințele acestora. Această intervenție este necesară și în virtutea caracterului impropriu materiei disciplinare a noțiunii de „sistare”.

- expunerea într-o nouă redacție a lit.c) din art.51 alin.(1) urmărește excluderea necesității aplicării sancțiunii disciplinare în cazul în care procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară. Acest precedent este aplicat de CSM în privința magistraților din România.

- în partea ce ține de abrogarea alin.(2) din art.51 aceasta se explică prin nefuncționalitatea mecanismului prin care Colegiul de disciplină și etică poate propune, în cazurile intentării procedurii disciplinare în legătură cu începerea urmăririi penale în privința procurorului, suspendarea acestuia din funcție, în măsura în care exercițiul de suspendare din funcție a procurorilor este apanajul exclusiv al Procurorului General și al Consiliului Superior al Procurorilor.

¹¹ aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.164 din 16.11.2023

- excluderea textului „și de membrii Colegiului de disciplină și etică care au participat la examinarea cauzei” de la art.51 alin.(4) este necesară pentru a uniformiza prevederile în ce privește semnarea hotărârilor Colegiului de disciplină și etică doar de către președintele colegiului și a le racorda cu cele deja statuate în art.85 alin.(1).

Consolidarea rolului constituțional al Consiliului Superior al Procurorilor, clarificarea unor aspecte referitoare la hotărârile adoptate și atribuțiile președintelui Consiliului, prin:

- completarea art.70 alin.(1) cu lit.t¹) asigură includerea Consiliului Superior al Procurorilor în lista subiecților cu drept sesizare a Curții Constituționale. Soluția propusă vine să rezolve eventualele probleme, ce ar putea apărea în procedura de sesizare a Curții Constituționale, în cazul unor potențiale prevederi neconstituționale cu riscul de a afecta activitatea sistemului Procuraturii sau competențele funcționale ale Consiliului. Prin acordarea dreptului Consiliului Superior al Procurorilor de a sesiza direct, fără intermediari, Înalta Curte, atunci când se consideră necesar, se va fortifica, *de facto*, poziția sa de autoritate de rang constituțional, format în vederea participării la procesul de constituire, funcționare și asigurare a autoadministrării sistemului Procuraturii.

- redacția nouă a art.72 este binevenită din perspectiva clarificării atribuțiilor manageriale delegate președintelui Consiliului, pentru perioada deținerii mandatului de conducător al organului de autoadministrare al procurorilor.

- modificarea articolelor 39 alin.(6), 58 alin.(1) și 77 alin.(7) se referă la atribuirea hotărârilor Consiliului Superior al Procurorilor a statutului de decizii definitive, în scopul elucidării aspectelor legale referitoare la caracterul hotărârilor Consiliului, în lipsa unor prevederi legale clare.

- înlocuirea cuvântului „secretariat” cu cuvântul „aparatură” din art.22 alin.(5), și art.87 alin.(2) va asigura uniformizarea terminologiei juridice utilizate, precum și utilizarea corectă a referințelor la structura Aparaturii Consiliului Superior al Procurorilor, prevăzută în art.81 din Legea nr.3/2016, în calitate de subdiviziune structurală a autorității publice a organului de autoadministrare al procurorilor, ce are misiunea de a asigura asistență administrativă, metodică, analitică și logistică corespunzătoare. În egală măsură, va constitui un exercițiu de conformare la alte acte legislative (*i.e.* – *Legea nr. 158/2008, Legea nr.270/2018, Legea nr. 152/2011*).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

4.3. Impactul asupra sectorului privat

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

4.5. Impactul asupra mediului

4.6. Alte impacturi și informații relevante

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
7. Concluziile expertizelor
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ